

WETENSCHAPPERS

Kijken in de toekomst

De prognose van borstkanker wordt steeds beter. Door het bevolkingsonderzoek wordt bij zeker 90% van de vrouwen met borstkanker de ziekte in een vroeg stadium ontdekt. De tumor is dan vaak goed operatief te verwijderen. Ook een sterk verbeterde behandeling zorgt er voor dat het beloop van de ziekte gunstig wordt beïnvloed. Voor 15% van de vrouwen met borstkanker echter is het vooruitzicht niet goed. Zij lijden aan een agressieve vorm van borstkanker. Dit is de zogenaamde 'triple negatieve borstkanker', welke zich op jonge leeftijd openbaart. Voor deze groep wordt een test ontwikkeld zodat ook zij een betere prognose krijgen.

Dr. Connie Jimenez is oprichter en hoofd van het laboratorium OncoProteomics en verbonden aan de afdeling medische oncologie van het VUmc. Met haar team wetenschappers wordt, in zeer nauwe samenwerking met het NKI (Prof. Dr. Jos Jonkers, Nederlands Kanker Instituut), een test ontwikkeld om direct na de diagnose borstkanker te kunnen zien of sprake is van een bepaalde vorm

van triple negatieve borstkanker.

Triple negatieve borstkanker wordt nu nog behandeld als één groep met chemotherapie en helaas is de prognose nu nog slecht. Echter '30% van deze groep reageert goed op behandeling met nieuwe eiwitremmers,' legt dr. Jimenez uit. 'De kunst is om die subgroep te herkennen. Bij een verfijnde moleculaire diagnose op basis van eiwitten kun je direct en gericht behandelen.'

Lange adem

De weg van het onderzoek is echter lang. Het gaat met kleine stapjes en dr. Jimenez stelt heel duidelijk dat we nog lang moeten wachten op toepasbaarheid van de test in de kliniek. 'Over vier jaar zal de test ontwikkeld zijn en op kleine schaal onderzocht, maar moet deze verder gevalideerd worden in grote groepen patiënten. Ik verwacht dat we richting 2025 gaan voordat de test in de kliniek toepasbaar is.'

Regelmechanisme begrepen

Het onderzoek is gebaseerd op de vertaling van het DNA. 'Het DNA is de code voor het leven, de bouwtekening van het lichaam,' legt dr. Jimenez uit.

DNA wordt vertaald naar eiwitten, waaruit iedere cel van het lichaam is opgebouwd. 'Wij proberen nu uit te zoeken waarom een kankercel snel groeit en zich kan verspreiden door het lichaam. De eiwitten geven daarover informatie.' Door het onderzoek naar eiwitten in de tumor van triple negatieve borstkankerpatiënten wordt het regelmechanisme van biologische functies beter begrepen. 'Uiteindelijk kun je oorzaken van ziektes beter opsporen en nieuwe therapieën ontwikkelen.'

'One size fits all'

Volgens dr. Jimenez zal de mammografie, het landelijke borstsonderzoek, ook in de toekomst blijven bestaan en

zullen moleculaire testen voor vroege detectie van borstkanker waarschijnlijk aanvullend zijn. 'In dat scenario zal, wanneer sprake is van een verdacht vlekje, bijvoorbeeld met aanvullend bloedonderzoek worden bepaald of sprake is van borstkanker (en van welke vorm). Zodra dit bekend is kunnen door een biopsie tests plaats vinden. Vervolgens zou analyse van de operatief verwijderde tumor kunnen bevestigen van welk subtype sprake is. Nu wordt de hele groep patiënten met triple negatieve borstkanker nog behandeld volgens 'one size fits all'-methode en dat moet veranderen.'

Tekst: Marie-José Germann

Foto: Angeliq Broerse – van Hal